

Programma 3

Opgave Mens en Zorg

Onze gemeente kent een goed sociaal beleid. Daarbij stellen we de volwaardige deelname van inwoners aan de samenleving centraal. De gemeente ondersteunt op momenten in het leven dat die deelname moeilijk wordt of niet op eigen kracht mogelijk is. De toenemende problematiek in de samenleving en de oplopende kosten in het sociaal domein zijn een grote zorg. De schaarste op de arbeidsmarkt maakt meer professionele inzet ook steeds lastiger. Het spanningsveld tussen het niveau van voorzieningen en de beschikbare budgetten maakt het noodzakelijk dat we duidelijke keuzes maken. In die keuzes laten we ons leiden door de maatschappelijke vraagstukken die we in onze gemeente zien, de taak die we daarin als gemeente hebben of beogen en de financiële en organisatorische kaders die ons daarin begrenzen. Onze missie is daarbij:

Iedereen in de gemeente Geertruidenberg doet naar vermogen mee en draagt naar vermogen bij. We kijken naar elkaar om en voelen ons verbonden.

3.1 Wat hebben we bereikt?

Iedereen in de gemeente Geertruidenberg doet naar vermogen mee en draagt naar vermogen bij. We kijken naar elkaar om en voelen ons verbonden.

3.1.1 Inwoners zijn en blijven vitaal

Wat hebben we bereikt?

3.1.1 Inwoners zijn en blijven vitaal

Alle inwoners nemen verantwoordelijkheid én initiatief om fysiek, mentaal en sociaal gezond en fit te blijven, zich te blijven ontwikkelen, weerbaar te zijn en er te zijn voor een ander. Ze anticiperen op te verwachten volgende levensfasen, op onverwachte levensgebeurtenissen en leiden een bewust en verantwoordelijk leven. Ze hebben zorg voor hun fysieke, mentale en sociale vitaliteit, en bieden die ook aan een ander.

Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

a. Inwoners leven bewuster gezond, gezondheidsachterstanden/verschillen verkleinen

De gemeente Geertruidenberg participeert in verschillende landelijke preventieprogramma's zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het integraal zorgakkoord (IZA) en het sportakkoord. Vanuit die programma's worden veel verschillende initiatieven ondersteund en uitgevoerd om bewust en gezond leven te bevorderen.

Zo hebben de buurtsportcoaches o.a. peutergym aangeboden voor gezinnen met een kleine beurs, om de meest jonge (en kwetsbare) inwoners al kennis te laten maken met sport en bewegen. Ook voor onze jeugd is er veel georganiseerd. Zo heeft het overgrote deel van de scholen mee gedaan aan NAC Street Leque, doen bijna alle verenigingen actief mee aan Sjors Sportief- Creatief en hebben de jongerenwerkers en de buurtsportcoaches verschillende sportmomenten samen georganiseerd. De hardloopclinics van Björn Koreman worden door onze inwoners goed ontvangen en steeds meer inwoners weten deze activiteiten te vinden. In 2025 zagen we dan ook een stijging van het aantal deelnemers. Afgelopen jaar is ook Max Vitaal weer uitgedeeld, om onze oudere inwoners kennis te laten maken met alle beweeg- en sportmogelijkheden in de gemeente.

Naast sport en bewegen, is er in 2025 ook aandacht geweest voor alcohol en middelengebruik. Tijdens de sportontmoeting in november is er stilgestaan bij het voorkomen van alcohol- en middelengebruik bij sportverenigingen. Ook zijn we in 2025 verder gegaan met de organisatie rondom OKO. Bovendien zijn de ketenaanpakken rondom valpreventie, welzijn op recept en een kansrijke start zijn ook in 2025 uitgevoerd.

In 2025 is er vanwege gebrek aan personele bezetting geen ruimte geweest om een nieuw uitvoeringskader Actief Leven op te stellen. Dit beleid wordt in 2026 verder ontwikkeld en opgepakt in samenhang met een nieuw gezondheidsbeleid.

b. Inwoners zijn actiever en voelen zich mentaal gezonder, meer initiatief vanuit inwoners

De speelplekken in de kernen voldoen aan de veiligheidsnormen, zijn ingericht met een diversiteit aan speelwaarden en voor iedereen toegankelijk. Voortdurende afstemming intern tussen sport (sociaal domein), groen en vastgoed (fysiek domein) is de basis voor goed onderhouden, veilige en toekomstbestendige sportgelegenheden.

Door onderhoud, renovaties of vernieuwingen zorgen we als gemeente voor toekomstbestendige en toegankelijke sportaccommodaties. Er is geïnvesteerd in de sportaccommodaties. Het hoofdveld bij FC Right-Oh is omgebouwd naar een kunstgrasveld voor een hogere bespeelbaarheid en mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik in de toekomst. De nieuwe sporthal Parkzicht is alweer ruim een jaar in gebruik. Vele verenigingen weten inmiddels hun weg te vinden naar deze sporthal wat heeft geresulteerd in een mooie bezetting over 2025. Mede door het mooie weer afgelopen zomer hebben vele inwoners kunnen genieten van het zwemwater binnen onze gemeente. Met als resultaat zwemplezier voor jong en oud.

c. Inwoners participeren zo vroeg en lang mogelijk. toegenomen deelname aan georganiseerde activiteiten

In steeds meer wijken organiseren inwoners buurtactiviteiten zoals een buitenspeeldag, een buurtbarbecue of zwerfafval opruimen in de wijk. Deze buurtactiviteiten dragen bij aan het versterken van de sociale cohesie en het vergroten van de samenredzaamheid in de wijk. Hierbij maken buurtbewoners steeds meer gebruik van de inloop- en wijkvoorzieningen zoals het Huis van de Wijk, het Kardeeltje maar ook op andere plekken waar ontmoeting plaatsvindt.

d. Inwoners anticiperen eerder en beter op volgende levensfasen, informeren zich en nemen maatregelen

De verschillende maatschappelijke organisaties in onze gemeente zoals het CJG, Surplus, Thuisvester en Theek 5 hebben preventief aanbod om inwoners te informeren, zodat zij beter om kunnen gaan met veranderingen in hun leven. Leven met dementie is voor steeds meer inwoners een realiteit. De gemeente heeft daarom in 2025 het convenant met het dementienetwerk verlengd, waardoor ook de komende jaren preventieve ondersteuning kan worden geboden.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
% volwassen dat voldoet aan de beweegnorm	36%	53%
% inwoners 18+ is weerbaar	49%	49%
% volwassenen dat eenzaam is	48%	30%
% 18-64 vaak tot voortdurend gelukkig	76%	76%
% jongeren dat zich meest (zeer) gelukkig voelt (2e en 4e klas VO)	75%	89%
% inwoners 65+ dat de eigen gezondheid als zeer goed ervaart	59%	59%
% inwoners 18-66 dat zich fysiek gezond voelt	66%	66%

Wettelijke beleidsindicatoren

Beleidsindicator wettelijk	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	4	5,8
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	19	15
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan VO en MBO onderwijs)	2,4%	1,5%
% niet-sporters	51,4%	45,2%
% jongeren 12 t/m 21 jarigen met een delict voor de rechter	1%	1%
% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	4%	5%

Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	74%	76,3%
% 16 t/m 22 jarigen werkloze jongere	1%	2%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	340	182,3
Lopende reïntegratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	21,7	28,7
% van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	17,8%	19,3%
% van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	3%	0,9%
% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering	0,3%	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners)	1030	950

3.1.2 Inwoners zijn (financieel) redzamer

Wat hebben we bereikt?

3.1.2 Inwoners zijn (financieel) redzamer

Inwoners zijn weerbaarder tegen (financiële) risico's en veranderingen. Zij worden hierin beter ondersteund met signalering, informatie en begeleiding door betrokken organisaties.

Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

a. Inwoners participeren zo vroeg en lang mogelijk, zijn in staat naar vermogen in hun eigen inkomen te voorzien

Tot de nieuwe Participatiewet in Balans is vastgesteld, zetten we de dienstverlening conform de bestaande kwaliteitscriteria en het integraal werken voort. Ook deze dienstverlening is gericht op optimale en duurzame participatie van inwoners. Daarnaast hebben we veel inzet gepleegd om de bezuinigingstaakstelling te realiseren met zo min mogelijke impact voor onze kwetsbare doelgroep.

b. Inwoners melden eerder het (mogelijk) ontstaan van problematische schulden, zowel bij henzelf als bij verwanten

In juli 2024 is de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) gewijzigd, waarbij een schuldregeling van 36 maanden naar 18 maanden is gegaan. Hierdoor zijn inwoners sneller van hun problematische schulden verlost, is de periode voor hen overzienbaarder en kunnen zij een nieuwe start maken. Daarnaast zijn we, zoals eerder vermeld, bezig met vroegsignalering, waardoor we sneller achter de voordeur proberen te komen om in gesprek met de inwoners hun problematische schulden te voorkomen. Vanwege de vroegsignalering, weten inwoners ons beter te vinden.

c. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering, structurele inzet

Wekelijks hebben we met Surplus in een wijkteam een inlooppunt voor onze inwoners. Daarbij kunnen inwoners onder andere vragen stellen over geld en recht, uitkeringen, Wmo etc. Dit maakt dat er bij inwoners met problemen sneller en integraler geschakeld wordt.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto arbeidsparticipatie	74%	75,2%
Bijstandsuitkering > 1 jaar tot AOW leeftijd	340	340
Bijstandsuitkering > 1 jaar vanaf AOW leeftijd	350	350
Aantal huishoudens dat leeft in armoede	900	900
% inwoners met problematische schuld	7,3%	7,1%

Gebruik van bijzondere bijstand	215	215
% kinderen in uitkeringsgezin	4%	7%
Gebruik van Kindregeling	597	671

3.1.3 Meer sociale cohesie in de lokale samenleving

Wat hebben we bereikt?

3.1.3 Meer sociale cohesie in de lokale samenleving

De kernen van de gemeente Geertruidenberg zijn gastvrije, toegankelijke, veilige en initiatiefrijke gemeenschappen van inwoners en informele en formele organisaties waarin iedereen erbij hoort en gezien wordt.

Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

a. Inwoners participeren zo vroeg en lang mogelijk, zijn actief met vrijwillige inzet en vrijwilligerswerk

Als gemeente hebben we ook in 2025 weer ingezet op goede ondersteuning van verenigingen en hun vrijwilligers, o.a. door verenigingsondersteuning van Sportservice Noord-Brabant en het organiseren van de jaarlijkse sportontmoeting. Daarnaast hebben we in 2025 extra ingezet op de "4 V's", een campagne vanuit de Rijksoverheid die extra aandacht vraagt voor een veilig sportklimaat bij verenigingen. De 4 V's is het raamwerk voor een veilig sportklimaat, bestaande uit: Vastgestelde gedragscodes, Vertrouwenspersoon, Verklaring omtrent gedrag (VOG) en Vakkundige trainer en coaches.

b. Maatschappelijke initiatieven krijgen hun waarde: ze blijken weer levensvatbaar en er wordt actief aan deelgenomen

We zien een toename van het aantal burgerinitiatieven. Inwoners zijn enthousiast om eigenaarschap te nemen en ruimte te krijgen voor het realiseren van een burgerinitiatief.

c. Inwoners leveren een maatschappelijke bijdrage, meer vrijwilligers in informele netwerken

Naast de reguliere ondersteuning van mantelzorgers met de jaarlijkse mantelzorgwaardering en de mantelzorgweek, hebben we in 2025 extra ingezet om de ondersteuning van Mantelzorgers te versterken. Er is in 2025 gestart met een regionaal project om o.a. steunpunten voor mantelzorgers te ontwikkelen en de communicatie voor mantelzorgers te verbeteren. Dit project loopt ook in 2026 nog door, in samenwerking met Surplus en zes andere (buur)gemeenten.

d. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering, ook als het gaat om thema's als eenzaamheid of verlies van zelfredzaamheid

In onze gemeente zijn vanuit inwoners en maatschappelijke partners in de verschillende kernen initiatieven ontstaan die de gemeenschap versterken en daarmee een positieve bijdragen leveren aan het voorkomen van eenzaamheid en behoud van zelfredzaamheid. Zo zijn Thuisvester en Mijzo in Geertruidenberg gestart met Samen Bouwen aan een Zorgzame Buurt, is in Raamsdonksveer-Noord een communitybuilder van Surplus en SMO actief voor het project Samen Sterker, en is in Raamsdonk door actieve inwoners gestart met 'Raamsdonk voor elkaar'.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
% inwoners dat aangeeft actief te zijn in eigen wijk of kern	23%	42%
% inwoners dat aangeeft dat de toegang tot hulp goed tot zeer goed is	86%	86% (WMO), 67% (Jeugd)
% ervaart veel sociale samenhang in de buurt (volwassenen)	10%	10%
% voelt zich thuis in de buurt	83%	83%
% inwoners dat zich voldoende veilig voelt	89%	89%

3.1.4 Eerder erbij en een gezamenlijke en integrale aanpak

Wat hebben we bereikt?

3.1.4 Eerder erbij en een gezamenlijke en integrale aanpak

Professionele expertise wordt effectief en doelmatig ingezet in én met de leefwereld van inwoners: vroegtijdig, zo kort als nodig, gericht op (eigen)regie, netwerkversterking en integrale ondersteuning. Er is laagdrempelige ondersteuning in de wijk. Toegangsloten voor vrij toegankelijk zorg zijn bekend en goed bereikbaar. Kwetsbare inwoners zijn eerder in beeld.

Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

a. Inwoners melden eerder het (mogelijk) ontstaan van problematische schulden, weten waar ze dit moeten doen

We zijn een contract aangegaan met Overrood om de ondernemers te helpen bij het stabiliseren van hun financiën. Ook kunnen zij de ondernemers helpen bij het aanvragen van de BBZ. Daarnaast zijn we een nieuw contract aangegaan met het IMK voor de BBZ, waarnaar wij onze ondernemers kunnen verwijzen als zij in zwaar weer verkeren. We zijn bezig met vroegsignalering. Hierbij nemen we proactief contact op met inwoners die betalingsachterstand hebben bij huur, energie, water en zorgverzekering. Doordat we sneller 'achter de voordeur komen' proberen we in gesprek met de inwoners problematische schulden te voorkomen. De inwoners weten ons steeds beter te vinden.

b. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering, en nemen maatregelen met het netwerk

In onze gemeente zijn vanuit inwoners en maatschappelijke partners in de verschillende kernen initiatieven ontstaan die de gemeenschap versterken en daarmee een positieve bijdragen leveren aan het voorkomen van eenzaamheid en behoud van zelfredzaamheid. Zo zijn Thuisvester en Mijzo in Geertruidenberg gestart met Samen Bouwen aan een Zorgzame Buurt, is in Raamsdonksveer-Noord een communitybuilder van Surplus en SMO actief in het kader van het project Samen Sterker, en is in Raamsdonk door actieve inwoners gestart met Raamsdonk voor elkaar.

c. De gemeentelijke toegang is laagdrempeliger en expliciet gericht op (het stimuleren van) zelfredzaamheid

Binnen het sociaal domein zijn we bezig de transformatie verder vorm te geven richting een sterker voorliggend veld en meer nadruk op eigen kracht, inzet van het sociaal netwerk en voorliggende voorzieningen. Als deze niet toereikend zijn, dan kan de gemeente ondersteuning bieden. In 2025 is het Omgekeerd werken, ofwel integraal werken, geïmplementeerd in de organisatie. Bij het integraal werken stellen we het te bereiken effect centraal en niet meer de voorzieningen die we als gemeente kunnen bieden. In 2025 hebben we onze maatschappelijke partners en inwoners op verschillende manieren meegenomen in deze nieuwe werkwijze.

d. Meer gelijke kansen voor kinderen en jongeren om talenten te ontwikkelen, met vroegtijdige ondersteuning in een veilige omgeving

Jongeren die ondersteuning nodig hebben, kunnen op verschillende manieren ondersteuning krijgen. Via een kort traject bij CJG, POH jeugd, of via een beschikking bij Jeugdzorg. Vanaf 2027 valt dit allemaal onder een Stevig Lokaal Team (SLT). In 2025 zijn we gestart met een Proof of Concept (POC) SLT. Een samenwerkingsverband van CJG, Surplus, Ontzorgt, SWO en MEE zijn gestart met een nieuwe werkwijze waarbij naar het hele gezin/netwerk gekeken wordt. Waarbij ook oplossingen in de sociale basis worden gezocht en een collectief aanbod wordt ontwikkeld. Hoewel nog beperkt, is de werkwijze succesvol.

Naast het SLT is ook het CJG gewoon het werk blijven doen. Met een contactpersoon op school voor vroegsignalering. Ook de POH jeugd is ingezet. Het project buurtgezinnen is vooral preventief ingezet. Het OKO project (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) heeft een aantal, op ouders gerichte activiteiten georganiseerd. Het jongerenwerk heeft jongeren begeleidt en biedt activiteiten en een veilige plek om te ontmoeten. Dit jaar zijn we ook met Jeugdparticipatie gestart om ook de inbreng van onze jongeren te stimuleren.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Gebruik van 2 of meer voorzieningen sociaal domein (per 1000 huishoudens)	149	132
Aantal jeugdigen doorgestuurd naar POH jeugd per jaar	134	NNB
% inwoners dat wist waar hij of zij terecht kon met hulpvraag	83%	83%
% jongeren/ouders dat (zeer) tevreden is over hulpverlening		89%
Relatief verzuim per 1000 leerlingen	19	15
% inwoners dat aangeeft dat oplossingen gericht zijn op zelfredzaamheid	81%	87%
% inwoners met maatwerkvoorziening WMO	10%	9,5%
% inwoners met maatwerkvoorziening Jeugdwet	17,8%	15,6%
% inwoners met huishouden met bijstand	2,8%	3,3%

3.1.5 Houdbare basisondersteuning

Wat hebben we bereikt?

3.1.5 Houdbare basisondersteuning

In dialoog met de samenleving worden beschikbare middelen ingezet, passend bij de ambitie, visie, positie en verantwoordelijkheid van de gemeente en aansluitend bij de haalbaarheid bij aanbieders.

Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

a. Maatschappelijke initiatieven krijgen hun waarde, meer vrij toegankelijke, informele ondersteuning

In februari is het Huis van de Wijk geopend met als uitgangspunt een huis voor en door de wijk. Er is een basis gelegd voor aanbod van activiteiten en steeds meer inwoners weten het Huis van de Wijk te vinden. Dit draagt bij aan de samenredzaamheid en versterkt de sociale cohesie. Met regelmaat was de wijkregisseur aanwezig in het Huis van de Wijk. Ook steeds meer partners zijn in contact met het Huis van de Wijk en onderzoeken de mogelijkheden om laagdrempelig en proactief aanwezig te zijn in het Huis van de Wijk.

b. De gemeentelijke toegang is laagdrempeliger en meer gericht op zelfredzaamheid, groter bereik met minder geïndiceerd

Binnen het sociaal domein zijn we bezig de transformatie verder vorm te geven richting een sterker voorliggend veld en meer nadruk op eigen kracht, inzet van het sociaal netwerk en voorliggende voorzieningen. Als deze niet toereikend zijn, dan kan de gemeente ondersteuning bieden. In 2025 is het Omgekeerd werken, ofwel integraal werken, geïmplementeerd in de organisatie. Door integraal te werken kan gelijk het brede gesprek gevoerd worden met de inwoner en kan samenhang in de ondersteuning geboden worden.

c. Gebruik van voorzieningen is gebaseerd maatwerk in een systemische, integrale benadering

Met de invoering van het integraal werken in 2025 wordt anders gekeken naar de hulpvraag van inwoners. De hulpvraag, en niet het aanbod van voorzieningen, vormt het uitgangspunt en het te bereiken effect staat centraal. We kijken aan de voorkant breed. Dit houdt in dat we de gehele situatie van de inwoner in beeld brengen en dat deze betrokken wordt bij de oplossing van de hulpvraag. Dit leidt ertoe dat we maatwerk bieden en dat er geen standaarduitkomst of voorziening wordt geboden. De uitkomst is immers afhankelijk van de persoonlijke situatie en hulpvraag van een inwoner. Het is een andere wijze van het behandelen van de hulpvraag, waardoor we verwachten dat we onze inwoners op de lange termijn de best passende en duurzame ondersteuning kunnen bieden. Hierdoor worden ze kwalitatief beter geholpen en zetten we gelijk de ondersteuning in die iemand nodig heeft.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Waarden	
	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Tevreden over kwaliteit van de ondersteuning	87%	86,5%
% inwoners dat de afhandelingstijd acceptabel vindt	53%	53%
% volwassenen dat verwacht dat nu en in de toekomst benodigde hulp beschikbaar is	88%	88%

3.2 Wat hebben we daar voor gedaan?

3.2.1 Bewust (samen)leven

De programmalijn focust zich op het versterken van de weerbaarheid en het zelf oplossend vermogen van inwoners: enerzijds door gezonder te leven en, waar mogelijk, tijdig te anticiperen op levensgebeurtenissen; anderzijds door het stimuleren van “meer omkijken naar elkaar”. We creëren een klimaat waarin vragen makkelijker op tafel komen, we ervaringen delen en waar nodig de weg wijzen. We zetten daarbij in op een brede aanpak die gericht is op de risicofactoren voor het ontstaan van gezondheidsachterstanden. We zorgen dat inwoners (meer) worden uitgedaagd om te bewegen en kiezen voor gezonde opties. We verbeteren de mogelijkheden voor inwoners om elkaar laagdrempelig te ontmoeten, te ontspannen en elkaar te helpen. We vergroten de sociale cohesie door de sociale basis te versterken.

Resultaten in begroting 2025:

- Uitvoeringskader Actief Leven vastgesteld, beleid en maatregelen m.b.t. gezond en actief leven
- Sociale kaart gereed om inzicht te geven vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen
- Wijkvisie gereed met ambitie en aanpak voor de ontwikkeling per wijk/buurt
- Eerste Huis van de wijk gerealiseerd in pilotvorm en geëvalueerd voor vervolg
- Programma van eisen MFA Hooipolder gereed, aanbesteding gestart

Resultaten in jaarrekening 2025:

In 2025 is het vooronderzoek voor de MFA afgerond en heeft de raad een voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld voor de verdere planvorming. Gezond en Actief LevenAkkoord (GALA) en het Integrale ZorgAkkoord (IZA) liggen in elkaars verlengde en versterken elkaar. In 2025 zijn in de regio grote stappen gezet rondom het Integraal Zorg Akkoord. Zo zijn er twee transformatieplannen goedgekeurd: de Digitale Voordeur en Samen Mentaal Sterk.

Ook is de samenwerking regionaal verder opgepakt rondom gezondheidsthema's, zoals een regionaal preventieplan voor alcohol en middelengebruik, eenzelfde opdracht voor mentale gezondheid en betere samenwerking tussen het zorg- en sociaal domein, denk hierbij onder andere aan valpreventie. Vanuit Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) zijn er thema-avonden georganiseerd om de kinderen gezonder en gelukkiger op te voeden. Deze activiteiten hebben bijgedragen aan de strategische doelstellingen die vastgesteld zijn.

De mogelijkheden voor het opstellen van een sociale kaart zijn onderzocht. Hierbij is gebleken dat er meer zicht nodig is op de daadwerkelijke behoefte en doelstellingen, ook om zo goed mogelijk gebruik te kunnen maken van al bestaande digitale informatie op bijvoorbeeld Ingeertruidenberg, Geertruidenbergvoorelkaar, en de gemeentelijke website.

De ervaringen en successen van het team wijkgericht SAMENwerken vormen de basis voor wijkgericht werken. Deze basis is in beeld gebracht en de mogelijkheden voor de verbreding van het wijkgericht werken binnen meerdere programma's en domeinen zijn onderzocht.

3.2.2 Werken met talent

In onze gemeente doet iedereen naar vermogen mee. Daarom streven we ernaar dat de talenten van inwoners worden aangesproken en zij daardoor in staat zijn om zich te ontwikkelen, een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving en/of te voorzien in een eigen inkomen. De waarborg voor participatie vraagt expliciete aandacht op bestuurlijk en strategisch niveau. We leggen een stevigere verbinding tussen de WMO (begeleiding), participatie en inburgering waardoor een brede participatie en effectievere integratie plaatsvindt. Het uitgangspunt daarbij is dat je altijd iets zinnigs kunt doen in de gemeente en dat je dat vooral samen doet met anderen op een toffe plek.

Resultaten in begroting 2025:

- Aanpak en uitgangspunten Brede Participatie bepaald
- Aansluiten op relevante resultaten in de andere programmalijnen (met name Huis van de Wijk en Omgekeerd werken)

Resultaten in jaarrekening 2025:

In 2025 is de aanpak om te komen tot een nieuw beleidsplan Brede Participatie vastgesteld. Ten behoeve van het bepalen van de uitgangspunten Brede Participatie is een cliënttevredenheidsonderzoek uitgevoerd en een benchmark met vergelijkbare gegevens. De resultaten hiervan zijn begin 2026 beschikbaar. Het Integraal werken is in 2025 geïmplementeerd. De Integrale verordening Sociaal domein is medio 2025 vastgesteld.

In februari 2025 is het huis van de wijk geopend met als uitgangspunt een huis voor en door de wijk. Er is een basis gelegd voor aanbod van activiteiten en steeds meer inwoners weten het huis van de wijk te vinden. Dit draagt bij aan de samenredzaamheid en versterkt de sociale cohesie. Met regelmaat was de wijkregisseur aanwezig in het huis van de wijk. Ook steeds meer partners zijn in contact met het huis van de wijk en onderzoeken de mogelijkheden om laagdrempelig en proactief aanwezig te zijn in het huis van de wijk.

3.2.3 Gelukkig opgroeien

Jongeren in gemeente Geertruidenberg verdienen onze aandacht. Het hoge percentage van jongeren die jeugdhulp krijgen, de cijfers over alcoholgebruik onder jongeren en een historische focus op overlast zorgen, terecht of onterecht, voor een negatief beeld. Het is het voor beleidsmakers lastig om erachter te komen wat jongeren zelf willen. Het beeld dat veel jongeren over het leven hebben, en elkaar opleggen, is soms niet realistisch en zet de mentale gezondheid van steeds meer jongeren onder druk. Dit versterkt elkaar. De beeldvorming wordt niet beter en de kosten voor de jeugdhulp blijven stijgen. Middels deze programmajijn willen we een trendbreuk forceren in zowel de beeldvorming over als de omgang met jongeren én willen we –waar dat kan- jongeren vroegtijdig helpen om grotere problemen te voorkomen en/ of te verminderen. Er wordt extra inzet gepleegd op de gelijke kansen voor kinderen en jongeren. We doen dit vooral samen met kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers. We werken aan een nieuw regionaal jeugdinstel dat de oplopende inzet van jeugdzorg moet remmen door te zorgen dat ondersteuning eerder, lichter en makkelijker beschikbaar is én inwoners en professionals beter accepteren dat hobbels bij het leven horen. Dit vraagt een grote lokale inzet die zich richt op preventie en interne ontschotting waardoor duurzame oplossingen worden gecreëerd. De deelname aan het landelijk project “OKO” (Opgroeien in een kansrijke omgeving) gaat helpen om dit effectief te doen.

Resultaten in begroting 2025:

- Aanpak jongerenparticipatie gereed
- Minimaal drie nieuwe interventies vanuit OKO gestart
- Stevig Lokaal Team / Proof of Concept gestart
- Gemeenschappelijke regeling jeugdregio WBO vastgesteld

Resultaten in jaarrekening 2025:

In 2025 is een aanpak ontwikkeld voor het realiseren van jongerenparticipatie. Een gespecialiseerd bureau ondersteunt de gemeente om hier een passende en duurzame invulling aan te geven.

In het kader van OKO zijn in 2025 drie interventies geweest. Dit waren de Opgroeimarkt, Sporttontmoeting “Nuchter winnen” en De opgroeimarkt in De Risk Factory bood ouders, opvoeders en verzorgers de kans om op een laagdrempelige manier informatie en advies te krijgen over opvoeden en opgroeien. De Sporttontmoeting ‘nuchter winnen’ is voor bestuurders, trainers/coaches en vrijwilligers van sportverenigingen. Preventie van alcohol en drugsgebruik bij sportverenigingen staat hier centraal. De actie NIXzonderID feedbackbezoeken is een positieve actie om de ID-vraag bij alcoholverkoop te stimuleren.

Per 1 januari 2025 loopt de proof of concept voor het Stevig Lokaal Team Drimmelen-Geertruidenberg, als voorbereiding om het nieuwe jeugdhulpstelsel per 1 januari 2027. Deze "POC" heeft waardevolle inzichten gegeven over de de verbinding tussen preventie en jeugdhulp en toont aan dat we met het nieuwe stelsel de gewenste beweging gaan maken.

3.2.4 Financieel zelfredzaam

We constateren een toenemende financiële druk en onzekerheid bij inwoners. De bestaanszekerheid komt de komende jaren voor een steeds grotere groep inwoners onder druk te staan. De gemeente Geertruidenberg heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen om te ondersteunen bij de bestaanszekerheid als er (te) weinig inkomen in het gezin is om bijvoorbeeld kinderen te laten sporten of om schulden bij inwoners te voorkomen of af te handelen. Er ontbreekt echter al langere tijd een stevige inhoudelijke basis die richting geeft en samenhang biedt voor meer duurzame aanpakken en oplossingen. In de programmajijn Financieel zelfredzaam wordt dit kader gecreëerd waarmee zowel invulling wordt gegeven aan de verander(en)de wetgeving als aan de eigen ambitie van de gemeente. Binnen dit kader is aandacht voor kansengelijkheid voor kinderen, armoedebestrijding en integrale schuldhulpverlening.

Resultaten in begroting 2025:

- Uitvoeringskader Financieel zelfredzaamheid vastgesteld
- Daarop opgenomen maatregelen voor 2025 doorgevoerd

Resultaten in jaarrekening 2025:

De raad heeft het beleidsplan financiële zelfredzaamheid in 2025 vastgesteld. Hierin zijn de doelen geformuleerd, waaraan we in 2026 een vervolg geven. Een vervolgstap daarop is dat we een contract zijn aangegaan met Stichting Leergeld om vanaf 1 januari 2026 intensiever te gaan samenwerken. Hierdoor krijgen alle kinderen dezelfde kansen.

3.2.5 Vrije inloop

De gemeente Geertruidenberg werkt al een aantal jaren aan een “optimale toegang”. Ondanks alle aandacht en investeringen die er gedaan zijn, zien we een sub-optimale werkwijze. Deze is gericht is op het inzetten van (veelal geïndiceerde) voorzieningen: zowel binnen de gemeentelijke organisatie zelf, als in de afstemming met maatschappelijk partners, zoals met name welzijn. De beoogde integraliteit en zelfwerkzaamheid die we zowel voor de vraag als het aanbod nastreven wordt met de huidige inrichting niet gerealiseerd. In de landelijke monitors valt Geertruidenberg op door de hoge inzet van (gestapelde) WMO-voorzieningen per inwoner. In de programmalijn “Vrije inloop” gaan we naar een volledig andere inrichting. We gaan “omgekeerd werken” waarbij de brede vraag van een inwoners in zijn of haar leefwereld en het vertrekpunt en de basis is voor de oplossing. We ontwikkelen een integraal wijkteam voor alle leeftijden dat aanwezig is in alle kernen. Hierin combineren we de komende jaren de ontwikkeling van de sterke lokale teams/uitvoering Proof of Concept) (jeugd domein), pilot generalistisch wijkteam (verbinding loket WIZ-CJG-Welzijn) en het omgekeerd werken in de basisondersteuning. We sturen hierbij ook expliciet op kostenbeheersing

Resultaten in begroting 2025:

- Realisatie 2e fase “omgekeerd werken”
- Omgekeerde verordening sociaal domein vastgesteld
- Maatwerk/doorbraakfonds gerealiseerd, minimaal 5 complexe casussen opgelost
- Pilot reablement uitgevoerd

Resultaten in jaarrekening 2025:

In 2025 is het Omgekeerd werken, ofwel integraal werken, geïmplementeerd in de organisatie. Begin 2025 heeft de raad de onderliggende kernwaarden vastgesteld.

De kernwaarden vormen het uitgangspunt voor de wijze waarop de dienstverlening in het sociaal domein is georganiseerd. Het Omgekeerd werken is juridisch geborgd in de Integrale verordening sociaal domein gemeente Geertruidenberg 2025. Deze is per 1 juli 2025 in werking getreden. Het aantal beschikkingen voor een Wmo maatwerkvoorziening (zorg in natura) is in 2025 circa 5% gedaald t.o.v. 2024. Onder Wmo maatwerkvoorzieningen vallen onder meer huishoudelijke ondersteuning, ambulante begeleiding, dagbesteding, hulpmiddelen (zoals rolstoelen), vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen (zoals trapliften).

Voor de pilot reablement is een plan van aanpak opgesteld. De pilot wordt in 2026 uitgevoerd.

3.2.6 Transformatie sociaal domein

Transformeren van het sociaal domein naar een houdbare, toekomstbestendige, sociaal-maatschappelijke ondersteuningsstructuur. Inhoudelijk betekent dit dat een krachtige beweging naar de voorkant waarbij vragen vooral in en met de eigen leefomgeving worden opgepakt. Hierdoor blijven ze klein, wordt zelfredzaamheid versterkt en remmen we het beroep op geïndiceerde individuele voorzieningen. In financiële zin betekent dit dat er, conform het programma Mens en Zorg, investeringen nodig zijn in, met name, de voorliggende (wijk-)voorzieningen en dat deze de komende jaren resulteren in de afvlakking van de groei in het sociaal domein (van 10% naar 4% per jaar).

Om het transformatieproces te faciliteren is een focus op data en kostenbeheersing noodzakelijk. Sturen op maatschappelijke rendement en efficiency. Dat is ook van toepassing op het nieuwe subsidiebeleid dat in 2025 wordt vastgesteld en geïmplementeerd.

Resultaten in begroting 2025:

- Dashboard Mens en Zorg continu beschikbaar
- Subsidiebeleid en verordening vastgesteld

Resultaten in jaarrekening 2025:

In 2025 hebben we een dashboard gerealiseerd voor de WMO en Participatie. Data over jeugd is periodiek beschikbaar, maar nog niet opgenomen in het dashboard. In 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar de beschikbaarheid en kwaliteit van de benodigde, ook regionale, data. Op basis hiervan wordt het dashboard verder ontwikkeld en zijn we in staat beter te sturen op het behalen van de beoogde resultaten. Het subsidiebeleid en de bijbehorende verordening zijn in 2025 vastgesteld door de gemeenteraad en geïmplementeerd in de organisatie.

3.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn, overeenkomstig de BBV voorschriften en gespecificeerd per taakveld, de lasten en baten van het programma opgenomen. Als gevolg van de weergave in een veelvoud van € 1.000 kunnen er in de tabel afrondingsverschillen zitten.

TV.	Taakveld omschrijving	Jaarrekening 2024	TV.	Taakveld omschrijving	Begroting primitief 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil	V/N
Lasten Programma 3 Opgave Mens en Zorg									
4.1	Openbaar basisonderwijs	71	4.1	Openbaar basisonderwijs	28	32	31	0	-
4.2	Onderwijshuisvesting	1.221	4.2	Onderwijshuisvesting	1.187	1.336	1.183	-153	V
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.489	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.771	2.290	1.547	-743	V
5.1	Sportbeleid en activering	429	5.1	Sportbeleid en activering	396	612	527	-86	V
5.2	Sportaccommodaties	1.875	5.2	Sportaccommodaties	2.198	2.234	2.152	-83	V
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.529	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.679	6.334	5.984	-350	V
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.022	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	78	18	-60	V
6.3	Inkomensregelingen	8.044	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	1.943	1.854	-90	V
6.4	WSW en beschut werk	2.598	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	-
6.5	Arbeidsparticipatie	1.012	6.3	Inkomensregelingen	7.630	8.556	8.852	296	N
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.520	6.4	WSW en beschut werk	2.605	2.591	2.591	1	N
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	6.5	Arbeidsparticipatie	1.085	782	824	42	N
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	1.230	1.148	-82	V
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.397	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	-
6.71b	Begeleiding (WMO)	2.156	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	85	101	16	N
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	1.390	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	3.765	3.736	-29	V
6.72b	Jeugdhulp behandeling	1.309	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	914	906	-8	V
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	762	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	-
6.73a	Pleegzorg	79	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	1.970	1.984	14	N
6.73b	Gezinsgericht	582	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	1.113	1.390	277	N
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	1.097	6.791	PGB WMO	0	5.495	5.223	-272	V
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.288	6.792	PGB Jeugd	0	130	127	-3	V

6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.116	6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	-
6.74c	Gesloten plaatsing	122	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	121	117	-4	V
6.81	'Geëscaleerde zorg 18+	0	6.821	Jeugdbescherming	0	422	449	27	N
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	0	6.822	Jeugdreclassering	0	78	80	1	N
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	19	6.91	Coördinatie en beleid WMO	0	736	736	0	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	99	98	-1	V
6.82a	Jeugdbescherming	336	7.1	Volksgezondheid	1.692	1.539	1.248	-291	V
6.82b	Jeugdreclassering	73	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	83	168	120	-48	V
7.1	Volksgezondheid	1.555							
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	63							
	Totaal lasten	41.154	Totaal lasten		*41.600	44.653	43.026	-1.629	V
<p>* Door omzetting van de taakvelden na vaststelling van de primitieve begroting. Staan de bedragen van de taakvelden van 2026 in de primitieve begroting op nul.</p>									
Baten Programma 3 Opgave Mens en Zorg									
4.1	Openbaar basisonderwijs	107	4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	-
4.2	Onderwijshuisvesting	79	4.2	Onderwijshuisvesting	60	126	116	10	N
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	454	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	706	1.219	503	716	N
5.1	Sportbeleid en activering	252	5.1	Sportbeleid en activering	213	60	57	3	N
5.2	Sportaccommodaties	421	5.2	Sportaccommodaties	391	509	528	-19	V
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.474	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.911	5.182	5.272	-89	V
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	-
6.3	Inkomensregelingen	6.433	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	-
6.4	WSW en beschut werk	0	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	20	-20	V
6.5	Arbeidsparticipatie	0	6.3	Inkomensregelingen	6.000	6.899	6.971	-72	V
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	6.4	WSW en beschut werk	0	0	0	0	-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	6.5	Arbeidsparticipatie	0	1	1	0	-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	6	10	-4	V
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	92	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	-
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	0	-
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	71	-71	V
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	-
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	-
6.73a	Pleegzorg	0	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	51	74	-23	V
6.73b	Gezinsgericht	0	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	-
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	6.791	PGB WMO	0	98	90	8	N
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	6.792	PGB Jeugd	0	0	0	0	-

6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	-
6.74c	Gesloten plaatsing	0	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	681	714	-33	V
6.81	'Geëscaleerde zorg 18+	0	6.821	Jeugdbescherming	0	0	0	0	-
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	0	6.822	Jeugdreclassering	0	0	0	0	-
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	6.91	Coördinatie en beleid WMO	0	0	0	0	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	-
6.82a	Jeugdbescherming	0	7.1	Volksgezondheid	146	112	49	63	N
6.82b	Jeugdreclassering	8	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	50	50	66	-16	V
7.1	Volksgezondheid	316							
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	57							
Totaal baten		14.703	Totaal baten		**12.980	14.994	14.542	453	N
** Door omzetting van de taakvelden na vaststelling van de primitieve begroting. Staan de bedragen van de taakvelden van 2026 in de primitieve begroting op nul.									
Reserves									
0.10	Mutaties reserves lasten	2.141	0.10	Mutaties reserves lasten	435	435	470	35	N
0.10	Mutaties reserves baten	1.756	0.10	Mutaties reserves baten	10	473	292	181	N
Totaal reserves		385	Totaal reserves		425	-38	178	216	N
Saldo baten en lasten inclusief reserves			Saldo baten en lasten inclusief reserves		29.045	29.621	28.662	960	V

3.4 Investerings

In de onderstaande tabel wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op de investeringen zoals opgenomen in het investeringsplan 2025 of in het boekjaar 2025 separaat door de gemeenteraad zijn besloten. In het jaarrekeninggedeelte is de detailinformatie van alle lopende investeringen opgenomen.

Kredietomschrijving	Toelichting
25 Right-Oh Hybride veld	Werk afgerond, veld in gebruik maar we verwachten nog een slottermijn. Restant krediet mee over nemen naar 2026. We verwachten hier nog een slottermijn, en een SPUK boeking. Krediet dus nog niet sluiten
25 Renovatie B veld vv Raamsdonk (Investerings Sportvelden)	Door onderbezetting binnen de afdeling sport is er geen uitvoering gegeven aan de renovatie B veld vv Raamsdonk zoals opgenomen in het MJOP velden en toebehoren. Met oog op de uitbreiding binnen de afdeling sport wordt dit opgepakt in 2026.
25 Renovatie veld DDHC (voorheen schoolsportveld)	In 2025 is opdracht gegeven voor herziening huidig MJOP sportvelden. In het 2 ^{de} kwartaal 2026 verwachten we het rapport en een herziene versie MJOP te ontvangen. Deze wordt ter vaststelling aangeboden aan college en gemeenteraad. Daarna wordt gekeken welke werkzaamheden wanneer worden opgepakt.

